P7_TA(2014)0066

Pienet maatilat

Euroopan parlamentin päätöslauselma 4. helmikuuta 2014 pienten maatilojen tulevaisuudesta (2013/2096(INI))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteet, jotka sisältyvät Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 39 artiklaan, ja etenkin tavoitteet ”lisätä maatalouden tuottavuutta edistämällä teknistä kehitystä sekä varmistamalla, että maataloustuotantoa kehitetään järkiperäisesti ja että tuotannontekijöitä, varsinkin työvoimaa, hyödynnetään parhaalla mahdollisella tavalla” ja ”taata (…) maatalousväestölle kohtuullinen elintaso erityisesti lisäämällä maataloudessa työskentelevien henkeä kohti laskettuja tuloja”,

– ottaa huomioon 17. joulukuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1307/2013 yhteisen maatalouspolitiikan tukijärjestelmissä viljelijöille myönnettäviä suoria tukia koskevista säännöistä ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 637/2008 ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 kumoamisesta[1] ja erityisesti 32 artiklan uudelleenjakotuesta ja 61 artiklan pienviljelijöiden tukijärjestelmästä,

– ottaa huomioon 17. joulukuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1305/2013 Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) tuesta maaseudun kehittämiseen ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005 kumoamisesta[2] ja erityisesti 7 artiklan temaattisista alaohjelmista ja 19 artiklan tila- ja yritystoiminnan kehittämisestä,

– ottaa huomioon komission 3. toukokuuta 2011 antaman tiedonannon ”Luonnonpääoma elämämme turvaajana: luonnon monimuotoisuutta koskeva EU:n strategia vuoteen 2020” (COM(2011)0244),

– ottaa huomioon 7. syyskuuta 2010 antamansa päätöslauselman ”Oikeudenmukaiset tulot maanviljelijöille: toimivampi elintarvikeketju Eurooppaan”[3],

– ottaa huomioon Euroopan parlamentin politiikkayksikön B (rakenne- ja koheesiopolitiikka) vuonna 2013 laatiman osittaista kotitarveviljelyä koskevan selvityksen ”Semi-subsistence farming: value and directions for development”,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 48 artiklan,

– ottaa huomioon maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunnan mietinnön (A7-0029/2014),

A. ottaa huomioon, että Euroopan pienet maatilat ovat jatkuvan demografisen, kaupallisen ja teknologisen paineen alaisia, mikä on johtanut asteittaiseen maataloustoiminnan

---

1 EUVL L 347, 20.12.2013, s. 608.
2 EUVL L 347, 20.12.2013, s. 487.
3 EUVL C 308 E, 20.10.2011, s. 22.

lopettamiseen ja väestökatoon alueilla, joilla tällaiset tilat ovat enemmistönä; toteaa, että tästä on seurauksena pienimuotoisen kotieläintuotannon romahtaminen ja paikallisten viljelykasvien viljelystä luopuminen;

B. toteaa, että pienet maatilat edustavat EU:ssa vielä tällä hetkellä enimmäkseen vallalla olevaa sosiaalisen maatalouden mallia, joka voi ja jonka pitää toimia rinnan muiden, laajamittaisempien ja markkinasuuntautuneempien maatalouden mallien kanssa;

C. toteaa, että tuotantotehtävän lisäksi pienillä maatiloilla on keskeisiä, julkishyödykkeiden tuottamiseen liittyviä tehtäviä: luontoon ja maisemaan liittyvät tehtävät (ne hoitavat Euroopan maaseudulle tyypillisiä maisemia ja suojelevat maaseudun biologista monimuotoisuutta), sosiaaliset tehtävät (ne turvaavat miljoonien eurooppalaisten elannon, ehkäisevät köyhyyttä ja tarjoavat työvoimareservin teollisuudelle ja muille talouden aloille, kuten matkailualalle) sekä kulttuuriin liittyvät tehtävät (ne vaalivat arvokkaita perinteitä, kansantapoja ja muuta aineetonta historiallista pääomaa ja tuottavat alueelle tyypillisiä ja perinteisiä tuotteita);

D. katsoo, että pienet maatilat luovat sopivat olosuhteet harjoittaa maataloustuotantoa, joka on ympäristöystävällistä ja ottaa huomioon eläinten hyvinvoinnin;

E. toteaa, että väestökato ja maaltamuutto heikentävät huomattavasti maaseutuyhteisöjen elinoloja ja sen myötä viljelijöiden elämänlaatua ja työoloja ja että niillä on usein ratkaiseva merkitys pienten maatilojen toiminnan jatkamisen tai lopettamisen kannalta; huomauttaa, että luomalla tulevaisuudennäkymiä, jotka mahdollistavat erityisesti nuorten maaseudulle jäämisen, vaikutetaan merkittävästi pienten maatilojen tulevaisuuteen;

F. toteaa, että joillakin alueilla pienten maatilojen olemassaolo ja säilyminen turvaavat tulolähteen ja torjuvat väestökatoa;

G. ottaa huomioon markkinahintojen vaihtelun, jota usein pahentaa se, että väliportaan ostajat sanelevat hinnat käyttäen hyväkseen tuottajien haavoittuvuutta;

H. katsoo, että pienet maatilat ovat yleensä joustavampia ja sopeutuvat helpommin markkinoiden kriisi-ilmiöihin;

I. panee merkille, että monet pienet maatilat erikoistuvat ja järjestäytyvät tuottajaorganisaatioiksi, jolloin niillä on perustellusti mahdollisuus tarjota tuotantoa elintarvikemarkkinoille samoin ehdoin kuin suuremmilla tiloilla;

J. huomauttaa, että pienten maatilojen ongelmat edellyttävät laajempaa lähestymistapaa; toteaa, että pienten maatilojen ja maaseutuyhteisöjen tulevaisuuden kannalta on ratkaisevan tärkeää tukea mahdollisia vaihtoehtoisia tulonlähteitä ja tuotannon monipuolistamista sekä luoda maaseudulla myös muiden alojen kuin maatalouden työpaikkoja ja tarjota julkisia palveluja;

K. katsoo, ettei pieniä maatiloja ei oteta riittävästi huomioon yhteisessä maatalouspolitiikassa (YMP), ja katsoo tämän johtuvan muun muassa siitä, että YMP:n tukirakenne perustuu etupäässä pinta-alaan ja aiempiin tuotantomääriin, minkä vuoksi se ei kykene reagoimaan sopivalla tavalla pienten maatilojen tilanteeseen ja toimintaan, ja katsoo, että jotkut jäsenvaltiot ovat asettaneet II pilarissa tukikelpoisuuskynnyksiä ja että jäsenvaltiot eivät ole antaneet soveltamissääntöjä, jotka täyttävät tällaisten tilojen tarpeet;

L. toteaa, että pientilojen on vaikeaa saada rahoitustukea, kun niillä voi esimerkiksi olla vaikeuksia saada rahoitusta EU:n ohjelmista, koska ne eivät pysty täyttämään tukikelpoisuutta koskevia pääoma- ja /tai kapasiteettivaatimuksia tai koska niiden luottokelpoisuus on alhainen tai olematon;

M. katsoo, että myös syrjäisimpien alueiden pientiloihin on kiinnitettävä erityistä huomiota, koska ne kärsivät olosuhteidensa vuoksi kaksinkertaisista toiminnan harjoittamiseen liittyvistä rajoitteista;

N. huomauttaa, että lisä- ja sivuansiot ovat monille pienille maatiloille erittäin tärkeitä;

O. katsoo, että jotkut pientilatyypit, kuten kotitarveviljely, toimivat täydellistä puutetta torjuvana puskurina ja tarjoavat ainakin niukan ravinto- ja tulotason,

P. ottaa huomioon, että joissain tapauksissa pienviljelijät eivät saa riittävästi hallinnollista tukea tai laadukkaita neuvoja; ottaa huomioon, että jäsenvaltiot luovat usein tarpeetonta byrokratiaa eikä joillakin pienviljelijöillä ole riittäviä resursseja ja kokemusta kyseisten hallinnollisten prosessien käytännön noudattamiseen;

Q. toteaa, että koska maatilat sijaitsevat maantieteellisesti hajallaan, niiden neuvotteluasema elintarvikeketjussa on muita markkinatoimijoita heikompi, ja että tämä koskee erityisesti pientiloja;

R. katsoo, että pienillä maatiloilla on erityinen tehtävä, kun pyritään säilyttämään elinvoimaisina eräitä alueita, kuten vuoristoalueet, epäsuotuisat alueet ja syrjäisimmät alueet, puhumattakaan alueista, joilla maanviljely on maantieteellisten ja morfologisten rajoitusten vuoksi yksi harvoista kestävistä taloudellisista toiminnanaloista – ellei ainoa;

S. ottaa huomioon, että pienillä maatiloilla työskentelemällä elantonsa hankkivien perheiden tulo- ja elintaso on huomattavasti alhaisempi kuin kaupallisilla tiloilla tai muilla talouden aloilla työskentelevien viljelijöiden;

T. toteaa, että monet pienet maatilat eivät pysty hankkimaan toimeentuloa yksinomaan maataloudesta ja että vaihtoehtoiset tulonlähteet ovat tarpeen toimeentulon varmistamiseksi; toteaa kuitenkin myös, että pienviljelijöiden olisi kiinnitettävä enemmän huomiota tilojensa kannattavuuteen ja tuottavuuteen;

U. katsoo, että pienet maatilat turvaavat monilla alueilla elannon perheille, joilla ei ole muita tulolähteitä;

V. toteaa, että pienten maatilojen tilanteesta ja YMP:n välineiden vaikutuksesta tähän alaan ei ole riittävästi luotettavaa tietoa ja että pienet tilat määritellään eri jäsenvaltioissa hyvin eri tavalla;

W. toteaa, että monet pienet maataloustuottajat, kuten mehiläishoitajat, eivät omista tai viljele maata, minkä vuoksi heihin ei voida soveltaa pienten maataloustuottajien erityisjärjestelmää;

X. muistuttaa, että Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokous on julistanut vuoden 2014 kansainväliseksi perheviljelmien vuodeksi;

1. kehottaa jäsenvaltioita ja komissiota toteuttamaan uuden yhteisen maatalouspolitiikan yhteydessä ja laatiessaan suuntaviivoja vuoden 2020 jälkeistä aikaa varten tarkoituksenmukaisia toimia, joissa otetaan paremmin huomioon pienten perhetilojen erityistarpeet, sillä ne ovat tärkeä osa eurooppalaista maatalousmallia sekä maaseudun monimuotoisen kehityksen ja yleisesti ottaen kestävän aluekehityksen perusta;

2. kehottaa jatkamaan politiikkaa, jossa tilojen maa-alojen yhdistämistä tuetaan ja jossa myönnetään tukia pienviljelijöiden tukijärjestelmään osallistuville maanviljelijöille, jotka siirtävät lopullisesti maa-alansa toiselle viljelijälle, koska se on tehokas keino parantaa maatalouden tuotantorakenteita;

3. katsoo, että rakenneuudistustoimien päätavoitteena ei tule pitää pelkästään pienten maatilojen lukumäärän vähentämistä, sillä se ei lisää suurempien maatilojen kilpailukykyä; kehottaa tässä yhteydessä jäsenvaltioita kehittämään pientiloja varten tarkoituksenmukaisia ratkaisuja ja kehitysmalleja, joissa otetaan huomioon kunkin maan maatalouden erityispiirteet ja alueelliset erot, lisäämään niiden kilpailukykyä, elinkelpoisuutta ja kannattavuutta, kehittämään yrittäjyyttä, luomaan työpaikkoja ja jarruttamaan maaltapakoa;

4. katsoo, että maaltapakoon ja väestökatoon on puututtava viipymättä, jotta pientiloille voidaan tarjota sopivat olosuhteet ja kestävät tulevaisuudennäkymät omassa toimintaympäristössään; kehottaa jäsenvaltioita käyttämään tarjolla olevia unionin varoja tehokkaasti tukemaan infrastruktuuria, koulutus-, lääkintä- ja hoitomahdollisuuksia, lastenhoitoa, nopeita internetyhteyksiä sekä maaseudulla toimivien pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritykset) perustamista ja kehittämistä; suosittelee, että ponnistuksissa keskitytään luomaan kestäviä tulevaisuudennäkymiä nuorille, hyvin koulutetuille ja naisille;

5. kehottaa lisäämään suoramyyntiä ja etenkin perinteisten tuotteiden suoramyyntiä paikallisilla ja alueellisilla markkinoilla sekä kehittämään pientiloja varten kestäviä ja luotettavia jalostustapoja sekä välttämättömän ja oikeasuhteisen valvontajärjestelmän; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tarkistamaan elintarvikkeiden turvallisuutta koskevia nykyisiä määräyksiä siten, että voidaan vähentää rasitteita ja eliminoida esteet, joita ne voivat aiheuttaa pienten maatilojen harjoittaman elintarvikkeiden jalostuksen ja myynnin kehitykselle; kannustaa komissiota ja jäsenvaltioita perustamaan foorumin pienten maatilojen jalostustoiminnan sääntelyä ja valvontaa koskevien hyvien käytäntöjen vaihtoa varten; kehottaa lisäksi alue- ja paikallisviranomaisia kehittämään aktiivisemmin suoramyynnin infrastruktuuria, kuten paikallisia toreja ja kaupunkien myyntipaikkoja, jotta halvat, terveelliset ja laadukkaat maataloustuotteet olisivat helpommin kuluttajien saatavilla;

6. katsoo, että pienten maatilojen ongelmien ratkaisuprosessin yhteydessä muut EU:n politiikat, mukaan luettuna koheesiopolitiikka, on tuotava YMP:n rinnalle, jotta voidaan auttaa parantamaan maaseudun teknistä infrastruktuuria ja julkisten palvelujen saatavuutta samalla kun Euroopan sosiaalirahastoa olisi käytettävä rahoittamaan yhteisöllisiä ja sosiaalisia toimia, jotka liittyvät sosiaaliseen osallisuuteen, koulutukseen ja tietämyksen siirtoon; katsoo lisäksi, että koska näillä pientiloilla ei ole merkittävää vaikutusta markkinoihin, olisi sallittava kansallinen lisätuki komission kanssa sovittuja sääntöjä vastaavasti ja siten, että se ei haittaa kilpailua;

7. kiinnittää huomiota maatalousmaan hintojen nousupaineisiin, jotka aiheutuvat kiinteistömarkkinoiden tulevasta vapauttamisesta uusissa jäsenvaltioissa; huomauttaa, että pienviljelijät joutuvat kärsimään eniten maan hintojen noususta;

8. kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että niiden koulutusjärjestelmissä on maatalousalan ammattikoulutukseen tarvittava infrastruktuuri;

9. kiinnittää huomiota maatalousmaan hintojen nousupaineisiin, jotka aiheutuvat kaupunkien laajentumisesta;

10. pitää myönteisenä, että YMP:n I pilarin yhteyteen on perustettu pienviljelijöiden tukijärjestelmä, mutta katsoo kuitenkin, että ainoastaan siirron toteutustapaa on yksinkertaistettu ja että suorien tukien alhainen taso ei anna mahdollisuutta toiminnan kehittämiseen ja että nämä toimenpiteet eivät vielä riitä parantamaan unionin pientilojen tilannetta; uskoo, että olisi luotava mekanismi, joka antaa pienille maatiloille mahdollisuuden jättää monivuotisia suoran tuen hakemuksia, joita päivitetään ainoastaan silloin, kun tilalla tapahtuu muutoksia;

11. kehottaa jälleen kiinnittämään huomiota eri jäsenvaltioissa myönnettävien maataloustukien välisiin huomattaviin eroihin, jotka ovat epäedullisia uusille jäsenvaltioille;

12. painottaa, että koska YMP:n I pilarin mukainen pieniä maataloustuottajia koskeva järjestelmä perustuu vapaaehtoisuuteen, on tärkeää tarkistaa ja hyödyntää kaikkia toiseen pilariin sisältyviä pientuottajien tukimahdollisuuksia;

13. katsoo, että näiden toimenpiteiden lisäksi on välttämätöntä löytää tehokas tapa tukea niitä pieniä maataloustuottajia, joiden toiminta ja tuotteet eivät ole sidottuja maatalousmaan omistamiseen ja/tai viljelyyn;

14. kehottaa jäsenvaltioita perustamaan tarkoituksenmukaisia rahoitusvälineitä esimerkiksi mikroluottojen, lainojen korkotuen, rahoitusleasingin, ensimmäisen lyhennyksen maksamisen tai lainatakausten muodossa; katsoo, että tällaisen tuen tarjoamiseen olisi otettava mukaan alue- ja paikallisviranomaiset;

15. korostaa, että myös pientilojen on noudatettava hyvän maatalouskäytännön vaatimuksia sekä erityisesti maataloustuotantoa ja kuluttajansuojaa koskevia EU:n ja jäsenvaltioiden lainsäädännön säännöksiä ja että pienviljelijöiltä on sen vuoksi vaadittava vähimmäispätevyyttä; kehottaa tässä yhteydessä komissiota ja jäsenvaltioita selvittämään, miten tällainen pätevyys voidaan yleisesti hankkia ja mukauttaa pientilojen tarpeisiin;

16. kehottaa räätälöimään maksuttoman neuvonnan paremmin pientilojen tarpeita vastaavaksi, yksinkertaistamaan menettelyjä, jotka liittyvät tiedotukseen, koulutukseen, riskinarviointiin ja terveysseurantaan, käynnistämään tiedotuskampanjoita, levittämään lyhyeen elintarvikeketjuun liittyviä parhaita käytäntöjä ja tarjoamaan EU:n rahoitusta hakeville teknistä apua sekä tarjoamaan neuvontaa, joka auttaa pientiloja mukauttamaan tuotantotoimintansa profiilin tuotanto- ja ympäristöpotentiaaliinsa;

17. painottaa, että pientilojen olisi järjestäydyttävä tuottajaorganisaatioiksi tai -ryhmiksi taikka osuuskunniksi ja toteutettava yhteisiä markkinointikampanjoita; katsoo, että EU:n ja jäsenvaltioiden mekanismeista olisi erityisesti tuettava kaikkia pientilojen

yhteistyömuotoja, kuten osuuskuntia, tuottajaorganisaatioita ja tuotantovälineiden, kuten koneiden, yhteiskäyttöä;

18. katsoo, että vuoristoalueiden, epäsuotuisten alueiden ja syrjäisimpien alueiden pientilojen, esimerkiksi karjankasvattajien, on voitava saada tuotantoon sidottua tukea, kun niillä on myös ympäristöön liittyviä tehtäviä;

19. katsoo, että maataloustoiminta on strategisesti ennennäkemättömän merkittävää, mikä kaikkien jäsenvaltioiden olisi otettava aiheellisella tavalla huomioon, kun ne pyrkivät löytämään tapoja, jotka antavat pienviljelijöille mahdollisuuden jatkaa toimintaansa, jotta voidaan saavuttaa tasapaino maataloustuotteiden hintojen ja tuotantokustannusten välillä;

20. kehottaa jäsenvaltioita sisällyttämään I ja II pilarin ohjelmiinsa pientiloille suunnattuja alaohjelmia ja toimenpiteitä; toteaa, että erityisesti pientilojen on kehitettävä täydentäviä ja sivuelinkeinoja esimerkiksi matkailualalla turvatakseen riittävät tulot; korostaa tässä yhteydessä, että on tärkeä varmistaa, että YMP:n toisella pilarilla on riittävästi resursseja ja että maaseudun kehittämisohjelmat suunnataan vahvasti pientilojen tarpeisiin;

21. suosittaa, että maatalouden kirjanpidon tietoverkon (FADN) soveltamisalaa laajennetaan, jotta voidaan tutkia pientilojen tilannetta ja yhteisen maatalouspolitiikan vaikutusta niihin sekä suunnitella niiden kehittämistoimia;

22. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle.